

[Gert Petersen.]

autoritet. Under alle omstændigheder er det en noget barok og lidt paradoksal situation, at vi henholdsvis i 1958 og 1959 optog diplomatisk forbindelse med to diktaturstyrer, Ngo Dinh Diems og Syngman Rhees — disse to herrer er jo senere blevet karakteriseret således, også i dette ting af medlemmer, som er tilhængere af den udenrigspolitik, som førte os i selskab med de to herrer — uden samtidig at optage diplomatisk forbindelse med Ho Chi Minhs og Kim Ir Sens regeringer. Disse to sidste regeringer har dog, hvad man i øvrigt kan mene om dem, vist sig at være mindst lige så effektive og i hvert fald betydelig mere stabile.

Jeg skal erkende, at der rådede en anden udenrigspolitik, en anden international situation, dengang, og jeg vil også erkende, når jeg læser debatterne fra den tid igennem, at regeringens stemmeføring ikke bare er blevet meget mere nuanceret siden da, men at det — og det slår én, når man læser debatterne fra den tid og sammenligner med i dag — i realiteten er en anden stemmeføring. Men hvorfor så ikke tage skridt til at få disse unormale tilstande bortryddet?

Hvad Østtyskland, DDR, angår, er spørgsmålet noget mere kompliceret. Her har vi jo problemet inde på livet i dobbelt forstand. Det unormale i ikke-ankendelsen af DDR kommer umiddelbart til udtryk i den forbløffende rejsespærring, som Danmark i henhold til aftaler med andre NATO-magter har etableret over for østtyske statsborgere, og desuden er vor politik over for DDR vel også meget stærkt bestemt af vort forhold til Forbundsrepublikken Tyskland, som jo stiller krav om, at man ikke anerkender DDR statsligt, og som vi har knyttet vort lands skæbne temmelig nær til.

Alt dette ændrer dog intet ved det forhold — og det synes jeg er værd at bemærke — at heller ikke i dette tilfælde har denne sanktionspolitik, som ikke-ankendelsen er, bragt resultater i form af afspænding, tværtimod. Uanset om man sætter pris på Ulbrichtregeringen eller ej — og jeg kunne godt forestille mig en noget bedre regering i Østtyskland, ligesom nogle kan have deres tvivl om dens suverænitæt, men næppe nogen tør benægte, at den er mindst lige

så suveræn som mange andre regeringer, vi anerkender — så ville det være en naturlig konsekvens af realiteterne at acceptere, at her ligger altså en stat, og den må man også anerkende folkeretligt.

Allermest vigtigt er det dog, at vejen til varig afspænding i Europa efter alt at dømme og rimeligt nok må starte med erkendelse af realiteterne, og til disse realiteter hører: grænsedragninger, der nu efterhånden er 21 år gamle, at den tyske genforening efter 21 års adskillelse kun kan tænkes som en ægte genforening mellem to ligeberettigede stater på basis af en dialog mellem to ligeberettigede stater, og at det igen forudsætter, at omverdenen accepterer, at der eksisterer to sådanne stater.

Det er vort principielle synspunkt, men jeg må naturligvis erkende, at Rom blev ikke bygget på én dag, og man kan heller ikke forvente, at Danmark skal opdage hele sin omverden på én gang, og dertil hører også, at vi må erkende, at disse spørgsmål er umådelig komplicerede. Danmark har indgået en lang række forpligtelser; der er internationale hensyn at tage, og det er klart, at man ikke med ét slag kan ændre alt dette, heller ikke selv om man i og for sig kunne være interesseret i det.

Jeg er altså ikke særlig optimistisk med hensyn til forslaget skæbne i den forstand, at jeg regner med, det skulle munde ud i en dansk anerkendelse af disse tre stater. Men jeg håber i hvert fald, at forslaget vil give anledning til, at man i et udvalg drøfter disse problemer, sådan at resultatet kan blive, ikke nødvendigvis en pludselig og total omlægning af dansk folkeretlig praksis — jeg erkender, at det formodentlig ikke er helt realistisk at vente det — men i hvert fald da en, skal vi sige større åbenhed, en begyndende løsen af utidssvarende principper, en undersøgelse af, om og hvor det er muligt og i overensstemmelse med vore internationale forpligtelser at løse nogle af disse utidssvarende principper. Der kan være tale om handelsmissioner, om konsulatsordninger, om handelsaftaler på mere officielt plan end hidtil eller blot om fornuftige pas- og ind- og udrejseordninger — det er jo områder, hvor der stadig væk i allerhøjeste grad er betydelige mangler — altså alt sammen noget, som ikke i sig selv er ensbety-